

ХУЛОСАИ

ниҳони шурои диссертатсионии 6D.KOA-029-назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз рӯи диссертатсия барон дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори Шурои диссертатсионӣ аз 07 декабри соли 2023, таҳти №14

Барои сазовор донистани Ғаюров Лоик Шералиевич шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D020100 – Фалсафа (6D020106 – Фалсафаи иҷтимоӣ).

Диссертатсия дар мавзӯи «Боҳамалоқамандии илм ва маориф дар шароити истиқлолияти давлатии Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ)», аз рӯи ихтисоси 6D020106 – Фалсафаи иҷтимоӣ, дар таърихи 25-уми сентябри соли 2023, суратчаласаи №6 аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D.KOA-029-назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17; фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01 феввали соли 2022 таҳти №38) ба ҳимоя қабул карда шудааст.

Довталаб барои дарёфти дараҷаи илмӣ Ғаюров Лоик Шералиевич соли таваллудаш 09.09. 1995, соли 2017 Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакиро бо ихтисоси «Таҳсилоти ибтидоӣ», соли 2019 зинаи магистратураро аз рӯи ихтисоси «Таҳсилоти ибтидоӣ» бо дипломи аъло, ва моҳи июни соли 2023 зинаи доктор (PhD)-ро аз рӯи ихтисоси фалсафа дар донишгоҳи зикршуда хатм намудааст. Аз соли 2017 ба ҳайси омӯзгори кафедраи фалсафаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ фаъолият менамояд. Ҳамчунин дар сафи Қуваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон адои хизмати ҳарбӣ намудааст.

Диссертатсия дар кафедраи фалсафаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ омода гардидааст.

Роҳбари илмӣ: Қурбонов Абдурахмон Шерович - доктори илмҳои фалсафа, сардори Раёсати таҳлили масъалаҳои иҷтимоии Маркази тадқиқоти стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Муқарризи расмӣ: Қаҳҳоров Ғаюр Ғафурович - доктори илми фалсафа, профессор, сарҳодими илмӣ шуъбаи сотсиологияи Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон.

Миров Фирӯз Сафаралиевич - номзади илмҳои фалсафа, дотсенти кафедраи сотсиологияи факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Муассисаи пешбар - Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби номзади илмҳои фалсафа, дотсент Ҷайдарӣ С.С. омода карда шуда, аз ҷониби мудирӣ кафедраи фалсафа ва илмҳои гуманитарии муассисаи мазкур, доктори илмҳои таърих, Ализода Б.П. ба имзо расида ва аз тарафи ректори ҳамин муассиса, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Фағурзода А.Д. тасдиқ шудааст, қайд карда мешавад, ки диссертатсияи Гаёров Лоик Шералиевич дар мавзӯи «Боҳамалоқамандии илм ва маориф дар шароити истиқлолияти давлатии Тоҷикистон (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ)» ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021-ум, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад, муаллифи он сазовори дараҷаи дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D020100 – Фалсафа (6D020106 – Фалсафаи иҷтимоӣ) мебошад. Дар интиҳоби муқаррризони расмӣ ва муассисаи пешбар он чиз ба асос гирифта шудааст, ки онҳо аз рӯи ихтисоси 6D020106 – Фалсафаи иҷтимоӣ дар сатҳи дахлдор таҳқиқоти илмӣ анҷом додаанд ва корҳои илмӣ-таҳқиқотии онҳо ба масъалаи таҳқиқшавандаи диссертатсияи Гаёров Лоик Шералиевич алоқамандии зич доранд. Гаёров Лоик Шералиевич оид ба мавзӯи диссертатсия 7 маводи илмӣ таҳия намудааст, ки аз ҷумла сетои онҳо дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд. Натиҷаҳои асосии диссертатсия ва хулосаҳои таҳқиқот дар мақолаҳои илмии муаллиф инъикос ёфтаанд.

Муҳимтарин интишороти довталаб аз рӯи мавзӯи диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

1. Гаёров Л.Ш. Интегратсияи илм: зарурат, ҳадафҳо ва мушкилот (таҳлили иҷтимоӣ-фалсафӣ) // [Матн] / А.Ш. Қурбонов, Л.Ш. Гаёров / Паёми Маркази таҳқиқоти стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз». – №4 (76) 2021, – С. 219 – 229.
2. Гаёров Л.Ш. Ташаккулёбии илм ва маориф ҳамчун ниҳоди иҷтимоӣ ва боҳамалоқамандии онҳо дар раванди таърих. // [Матн] / Л.Ш. Гаёров Паёми Маркази таҳқиқоти стратегии назди Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон «Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз». – №2 (78) 2022, – С. 291 – 303.

3. Ғаюров Л.Ш. Таҳлили заминаҳои меъёрии ҳуқуқии ҳамгироии илм ва маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон // [Матн] / Л.Ш. Ғаюров / Паёми Маркази таҳқиқоти стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз». – №4 (80) 2020, – С. 223 – 234.

Маводи конфронсо, фишурдаҳо ва маърузаҳо:

4. Ғаюров Л.Ш. Ҳамгироии илм ва маориф ҳамчун самти афзалиятноки рушди илми академӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олий // [Матн] / А.Ш. Қурбонов, Л.Ш. Ғаюров / Маҷмуаи маводи конфронси илмӣ – назариявӣ бахшида ба рузи илми тоҷик ва соли 2025 соли хифзи пирияхҳо. (ДДК) 11-14-уми апрели соли 2023– Кӯлоб – 2023.
5. Ғаюров Л. Ш. Давлатова Ф. Ҳамгироии илм ва маориф: зарурат ва имкониятҳо // [Матн] / А.Ш. Қурбонов, Л.Ш. Ғаюров, Ф. Давлатова / Маводи Семинари илмию амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи: “Фалсафаи муосири тоҷик: мушкилот, дурнамо ва роҳҳои рушд”, ДМТ, факултети фалсафа, 2021. – Душанбе, 2021. – С.34-44.
6. Ғаюров Л.Ш. Мавқеи илм ва маориф дар таъмини амнияти иҷтимоӣ // [Матн] / Л.Ш. Ғаюров Маводи конференсияи Ҷумҳуриявии илмию амалӣ дар мавзӯи «Амнияти иҷтимоӣ ҳамчун омилҳои муҳими рушди устувор» дар МТС НПҚТ (ш.Душанбе, 29-декабри соли 2021).
7. Ғаюров Л.Ш. Ҷанбаҳои иҷтимоӣ – фалсафии таҳқиқӣ масъалаи боҳамлақамандии илм ва маориф // [Матн] / Ғаюров Л.Ш., Камолов. Ш., Раҳмонов З. / Маводи конференсияи Ҷумҳуриявии илмию амалӣ дар мавзӯи “Вазъи илм ва маориф дар шароити Истиқлоли давлатӣ”. МТС НПҚТ. – С. 109 – 121.

Ба автореферати диссертатсия аз ҷониби шахсони зерин тақризҳо навишта шуда, ба шурои диссертатсионӣ пешниҳод гардидаанд:

Ибодов М.О. – доктори илми фалсафа, профессори кафедраи фалсафаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдулоҳи Рӯдакӣ.

Саъдулоев М – номзади илми фалсафа, дотсенти кафедраи ҳуқуқ ва фанҳои гуманитарии Донишқадаи технология ва менеҷменти иноватсионӣ дар шаҳри Кӯлоб.

Назирова М.Н. – номзади илмҳои сотсиологӣ, муовини сардори Раёсати таҳлили масъалаҳои иҷтимоии Маркази тадқиқоти стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҳамаи тақризҳои ба автореферат воридшуда мусбат арзёбӣ гардида, дар онҳо баъзе эродҳои ҷузъӣ ва хусусияти тавсиявидошта пешниҳод карда шудааст.

Шурои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки аз тарафи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

- **коркард карда шуд**, ки бо интихоби методҳо дар раванди таҳлилу таҳқиқи мавзӯ, миқдори зарурии маводе, ки дар ҷараёни таҳқиқот истифода мешаванд, эътимоднокии манбаъҳои иттилоотии ҷамъовардашуда ва коркардашуда оид ба мавзӯи таҳқиқот, бо тасдиқи муқаррароти илмӣ пешниҳодкардаи муаллиф, ки дар рисола мавҷуданд, инчунин нашрияҳо тасдиқ карда мешаванд;

Шурои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки дар натиҷаи таҳқиқоти диссертатсионии довталаб:

- **собит гардид**, ки ташаккулёбии илм ҳамчун маҷмуи донишҳо ва маориф ҳамчун низоми таълиму тарбия дар ибтидо ҷаҳолияти мустақилона дошта, равобити байни онҳо ҳамчун ниҳодҳои иҷтимоӣ дар раванди таърих пас аз инқилобҳои илмӣ оғоз гардид;

- **нишон дода шуд**, ки ҳамгироии илм ва маориф дар шароити муосир ба яке аз равандҳои меҳварии рушди давлат ва ҷомеа табдил ёфтааст, аз ин рӯ, таҳқиқу таҳлили он барои илм хусусияти актуалӣ касб намудааст;

- **муайян гардид**, ки боҳамалоқамандии маориф ва илм дар шакли интегратсияи неруи зехнии илми академӣ ва мактабҳои олӣ дар кишварҳои хориҷӣ мақоми хосса дошта, дар ҳалли мушкилоти ҳаёти иқтисодию иҷтимоӣ нақши муҳим мебозад;

- **ошкор гардид**, ки дар шароити соҳибистиклолӣ ҷомеаи Тоҷикистон баланд бардоштани иқтисодии илмӣ кишвар ва дар сатҳи зарурӣ роҳандозӣ намудани раванди боҳамалоқамандии илм ва маориф, аз ҷумла, дар самти ҳамгироии таҳсилоти олии касбӣ бо илми академӣ ба зарурати воқеӣ табдил ёфтааст. Мувофиқи мушоҳидаи таҳлилгарон, дар давоми солҳои соҳибистиклолӣ робитаи илмҳои бунёдӣ бо илмҳои кафедравӣ академӣ қатъ гардида истодааст, ки ин яке аз мушкилоти мубрами соҳаи илм ва маориф ба шумор меравад;

- **муайян карда шуд**, ки дар шароити имрӯза таҳсилоти олӣ чун манбаи ташаккули ҷаҳонбинӣ, методология ва нишондиҳандаи фарҳанги ҷомеаи имрӯза дар ташаккул ва таҳкими иқтисодии зехнии ҷумҳурӣ нақши муайянкунанда дорад.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз он иборат аст, ки муқаррарот ва хулосаҳои назариявӣ, натиҷаҳои дастрасшуда дар коркарди асосҳои фалсафӣ ва методологии концепсияҳои рушди илму маориф ва технологияҳои навин дар мамлакат саҳми хешро мегузоранд. Қори таҳқиқотии пешниҳодшуда барои бунёди тасаввуроти амиқ дар бораи фаҳмиши фалсафии мафҳуми ҳамгироӣ,

зарурати ҳагирии илм ва маориф дар ҷомеа, мушкилот, равиҳо ва зиддиятҳои гуногуни ҷойдошта дар ин ҷода мусоидат менамояд. Натиҷаҳои бадастомадаи кори илмӣ-таҳқиқотӣ метавонанд дар рушди минбаъдаи коркардҳо, инчунин, дар муайян намудани равишҳои фанҳои нави фалсафаи илм ва маориф истифода карда шаванд. Инчунин, аҳамияти илмӣ-амалии рисолаи таҳқиқотӣ дар он ифода меёбад, ки натиҷаҳои таҳқиқотро метавон ҳангоми таълими фанҳои фалсафа, фалсафаи табиатшиносӣ, фалсафаи илм, фарҳангшиносӣ, гносеология, антропология ва ғайра истифода кард.

Асосҳои назариявии таҳқиқот ба он асоснок мегардад, ки дар таҳқиқоти диссертатсионӣ муаллиф бештар ба муқаррарот ва хулосаҳои назариятчиёни илмҳои фалсафӣ, муҳаққиқони хориҷӣ ва ватанӣ, ки бевосита ба таҳқиқи фалсафаи илм, маориф, ҳамгирии илму маориф ва истеҳсолот рӯ овардаанд, таъян намудааст. Дар баробари ин, корҳои илмӣ олимон ва муаллифон, ки дар шакли монографияҳо, дастурҳои таълимӣ, мақолаҳои илмӣ, инчунин, маҳзанҳои электронии интернетӣ мавриди истифодаи васеъ қарор гирифтаанд.

Дарҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот. Эътимоднокии натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионии гузаронидашударо асоснокии методологии муқаррароти ибтидои назариявӣ, мувофиқати усулҳои таҳқиқот ба ҳадафҳо ва вазифаҳои он, инчунин, истифодаи усулҳои диалектикӣ, объективӣ, таърихӣ, мантиқӣ ва муқоисавӣ таъмин намудааст.

Дар асоси таҳлил ва хулосаҳои баровардашуда оид ба истифодаи амалии натиҷаҳо тавсияҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

1. Маврид ба ёдоварист, ки ҳамгирии илму маориф ба принсипи дучониба асос ёфта, яке вазифаи истеҳсолкунанда, дигаре вазифаи татбиқкунандаро иҷро менамоянд. Бо муттаҳидсозии донишҳои илмӣ ва ҳамгирии миёни илм ва маориф, махсусан, раванди таълим барои тайёр намудани мутахассисони рақобатпазир дар бозори меҳнат зарурӣ ҳисобида мешавад. Дар ин мазмун интегратсияи ин раванди амиқи таъсири мутақобилаи дохилӣ, ба ҳам пайвастании донишҳои илмӣ мебошад, ки дар рафти татбиқи он предмет, сохтор, фанҳои таълимӣ ба ҳам алоқаманд ва тағйир ёфта, вазифаҳо васеъ мешаванд, дастгоҳи концептуалию категориявӣ ва воситаҳои методии онҳо ба зинаи дигар мебароянд. Аз ин рӯ, риоя ва амалӣ намудани ҷунин принсипи дучониба барои омода намудани мутахассисони рақобатпазир, пайвастании донишҳои илмӣ ва тақмили дастгоҳи категориявӣ воситаҳои методии он мусоидат хоҳанд кард.

2. Чихати таҳкими боҳамалоқамандии илм ва маориф, инчунин, татбиқи натиҷаҳои корҳои таҳқиқотӣ дар ҷумҳурӣ зарурати таҳия ва аз ҷониби Ҳукумати ҷумҳурӣ тасдиқ гардидани барномаи давлатии интегратсияи илм, маориф ва истеҳсолот барои солҳои оянда ба миён омадааст. Ҳолати мавҷуда ниҳодҳои масъули соҳаро водор месозад, ки чихати амалӣ намудани сиёсати давлатӣ дар ин самт тадбирҳои заруриро амалӣ намоянд.

3. Масъалаи дигари барои ҳаёти илмии ҷумҳурӣ ба анҷом расондани таҳқиқотҳои илмӣ доир ба самтҳои афзалиятноки илм маҳсуб мешавад. Имконияти зехнии муассисаҳои илмӣ ва мактабҳои олии ҷумҳурӣ собит месозад, ки ҳар кадом дар алоҳидагӣ имкони анҷом додани тадқиқоти муҳим ва муқамалро надоранд. Бинобар ин, муттаҳид намудани иқтидори кадрӣ ин муассисаҳо роҳи оқилона ва самараноки ҳалли мушкилоти мавҷуда мебошад. Доир ба самтҳои афзалиятноки илм ва таъмини фаъолияти самараноки муассисаҳои илмӣ ва мактабҳои олии дар ҷумҳурӣ Академияи миллии илмҳои Тоҷикистонро мебояд дурнамои миёнамуҳлат ва дарозмуҳлати самтҳои афзалиятноки илмро таҳия ва ба Ҳукумат пешниҳод намояд.

4. Тавре ки медонем, яке аз шаклҳои ҳамкориҳо дар самти илм ва маориф ин тарбияи кадрҳои илмӣ мебошад. Айни ҳол иҷрои Барномаи давлатии тайёр намудани кадрҳои сатҳи баланди илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон идома дорад. Таҳлили вазъи мавҷуда нишон медиҳад, ки иҷрои барномаи мазкур аз ҷониби муассисаҳои илмӣ ва кафедраҳои мактабҳои олии дар алоҳидагӣ ғайриимкон аст. Бинобар ин, аз ҷониби Вазорати маориф ва илм ва Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон андешидани тадбирҳои зарурӣ чихати амалӣ намудани ин ҳадафҳо ба мақсад мувофиқ аст.

5. Имрӯз таҳким бахшидани интегратсияи илмҳои бунёдӣ ва мактабҳои олии ба зарурати воқеӣ табдил ёфтааст. Ба ин хотир дар ҷумҳурӣ Фонди президентии тадқиқотҳои бунёдӣ фаъолият мекунад, ки барои амалӣ намудани ин ҳадафҳо мусоидат мекунад.

6. Дар тӯли истиқлолияти давлатӣ миёни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар давлатҳои хориҷӣ зиёда аз 80 созишномаҳои ҳамкориҳои илмӣ ва илмию техникӣ ба имзо расидааст. Аз ин рӯ метавон гуфт, ки барои ба роҳ мондани ҳамкориҳои илмӣ, хусусан, амалӣ намудани тадқиқотҳои муштарак дар самти ҳалли проблемаҳои глобалӣ бо олимони кишварҳои хориҷӣ имконият фароҳам омадааст.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ: рисола кори илмӣ-таҳқиқотии мустақилона иҷрошуда мебошад. Докторант мақсад ва вазифаҳои таҳқиқро дуруст муайян намуда, зимни таҳлили манбаъҳо,

мохирона интихоб намудани ҳадафҳо ва вазифаҳои гузошташуда аз методҳои мувофиқ истифода бурдааст. Хулосаҳо ва натиҷаҳо, ки дар рисола ҷой доранд, натиҷаи таҳқиқоти муस्ताқилонаи докторант мебошанд. Муаллиф дар тасниф ва таҳқиқи ҷобачогузори мавод дар бобҳо, коркарди маълумоти бадастомада ва таҳлили натиҷаҳо, ҷамъбасту хулосабарориҳо бо сабки баёни фаҳмо ва мушаххас сахм гузоштааст.

Муаллиф дар тасниф ва таҳқиқи ҷобачогузори мавод дар бобҳо, коркарди маълумоти бадастомада ва таҳлили натиҷаҳо, ҷамъбасту хулосабарориҳо бо сабки баёни фаҳмо ва мушаххас сахм гузоштааст.

Ҷаласаи Шурои диссертатсионӣ 07 декабри соли 2023 ҷихати сазовор донишҷӯи Фаёров Лоик Шералиевич ба дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D020100 – Фалсафа (6D020106 – Фалсафаи иҷтимоӣ) қарор қабул кард.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар Шурои диссертатсионӣ 11 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм 4 нафар аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда. Аз 11 нафар иштирокдоштагон дар маҷлис, ки ба шуро шомил буданд, овоз доданд: тарафдор – 11 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ
доктори илмҳои фалсафа, профессор

Маҳмадизода Н.Д.

Котиби илмии шурои диссертатсионӣ
доктори илмҳои фалсафа

Муминов А.И.

07.12.2023 с.